

הַמְעוֹרָר

מרכז הדרכה להנשמת שוויין ערך האדם
תנועת דור-ישראל

מסע בין כאן לשם

מסע בישראל בעקבות זיכרון השואה והגבורה
הצעה לתוכנית חינוכית

משרד ראשי: דרך ההגנה 34, ת"א

טלפון: 074-47032316 פקס: 04-6787806

בעשרים וחמש שנה למרד גטו ורשה, עורך העיתון "למרחב" (רם עברון) ראיון עם
אנטק. השאלה האחרונה שהוצגה לו בראיון היתה מה יש ללמוד מן הצד הצבאי,
הטקטי ואסטרטגי של מרד הגטו.

"אינני חושב שיש צורך לנתח את המרד מבחינה צבאית. המדובר הוא במלחמה
של פחות מאלף איש נגד צבא אדיר ובלב איש לא היה הפקפוק ביחס לתוצאותיו
המעשיות. זה לא נושא ללימוד בבי"ס צבאי. לא הנשק, לא המבצעים, לא
הטקטיקה.

אם יש בית ספר ללימוד רוח האדם, הרי שם זה צריך להיות מקצוע ראשי, הדברים
החשובים באמת היו טמונים בכוח שגילו צעירים יהודיים אחרי שנים של השפלה,
לקום על משמידיהם ולקבוע בעצמם באיזה מוות יבחרו: טרבלינקה או מרד. אינני
יודע אם קיימת אמת מידה מקובלת ללמוד את זה."

יצחק (אנטק) צוקרמן

הַמְעוֹרָר

מרכז הדרכה להנשמת שוויין ערך האדם
תנועת דור-ישראל

משרד ראשי: דרך ההגנה 34, ת"א

טלפון: 074-47032316 פקס: 04-6787806

בשנתיים האחרונות אנו מפתחים מסע חינוכי מתוך החשיבות שאנו רואים בהנחלת זיכרון השואה והגבורה והקשר שלנו לחיינו היום במדינת ישראל, והתמודדות עם תכנים אלה כמרכיב משמעותי בגיבוש הזהות היהודית ציונית של בני הנוער בארץ.

במרכז התהליך החינוכי נניח ארבע שאלות:

- 1) **שאלת האדם** - מה מניע את האדם בין כוחות הטוב לכוחות הרע המצויים בו?
- 2) **שאלת הזהות** - מה מרכיבי הזהות שלנו - יהודית, ציונית, ישראלית - ומה קושר אותנו לשרשרת הדורות היהודית ולעם היהודי היום?
- 3) **שאלת הבחירה והמרד** - כיצד מתעצבות בחירותיהם של בני אדם במצבים השונים אז והיום? מה מביא אדם למרוד?
- 4) **שאלת הזיכרון** - כיצד משמרים זיכרון חי של השואה בחברה הישראלית?

המסע מורכב מספורים באתרים, מוזיאונים וטיולים קצרים אשר מתמודדים עם סוגיות שונות של השואה, הזיכרון, ההנצחה, חיי הניצולים היום בארץ, העפלה והעלייה לארץ ישראל והקמת המדינה. המסע עובר בקבוצות הדרכה קטנות (עד 25 חניכים בקבוצה) ע"י מדריכי המעורר (במטודה בלתי פורמלית) - הקבוצה נבנית כקבוצה חברתית ומקיימת דיונים ושיח על הסוגיות אותן פוגשים בהדרכה. התכנית מגוונת ועשירה וכוללת: מפגשי צוותי מחנכים, מפגשי הכנה עם התלמידים לקראת המסע, עבודות חקר, אפשרות להצטרף לקבוצת המשך לעשייה ושינוי, מפגש סיכום עם ההורים.

דוגמא למסע של ארבעה ימים:

יום 1 - זְכוּר "דווקא מן המרחק אפשר לראות את גודל הוועה" (הרב ישראל לאו כיור מועצת יד ושם)	יום 2 - לספר את הסיפור "עמדי ניצבים כאן ששה מיליון קטגוריס" (גדעון האוזנר - דברי הפתיחה במשפט אייכמן)	יום 3 - ושוב מבראשית "כשאנו, ניצולי השואה שהיכרנו צרוב בבשרנו, באים להעביר את לפיד הזכירה לדורות הבאים, אנו מעבירים עמו גם את המסר שהיכרנו צריך להיות הבסיס לפעולה ומקור הכוח ליצירת עולם טוב יותר." (מתוך מנשר הניצולים)	יום 4 - בית ספר לרוח האדם "אל תתרגלו אל תסתגלו מרדו במציאות הזאת" (מרדכי אנילביץ, מפקד מרד גיטו וארשה)
יבית העלמין בחולון - מצבות הקהילות - מי אברנו בשואה? יאנו - מוזיאון העם היהודי - הזהות היהודית	יסוד בבית לוחמי הגטאות, גטו, מרד גטו וורשה, עולם המחנות, רפואה קטלנית, יד לילה, מייסדי הבית. יסדנא - עיצוב חברתי בגרמניה הנאצית - כיצד הופכת חברה להיות רצחנית. יסדנא - עבודת חקר בזוגות - בין שם לכאן - פעילות גיבוש קבוצתי	סיור בבית הקברות של לוחמי הגטאות והיכרות עם סיפורם של מנהיגי מרד גטו ורשה שהקימו את הקיבוץ. יסדנא - ושוב מבראשית - בניית החיים מחדש לאחר המלחמה, חלקם של ניצולי השואה בבניית החברה. ימסלול - מחוף בצל לחוף אכזיב	ימפגשים עם אנשים מעוררי השראה -פעילות אקטיבית- מפגש עם ניצולי שואה ועשייה משותפת, שיפוץ, כתיבת סיפור החיים... יסדנא סיכום - כיצד נשמר הזיכרון, הזמנה לקבוצת המשך. יטקס סיום

תכנית ייחודית המותאמת לצרכי בית הספר. התכנית המוצגת כאן הינה דוגמא. **ניתן לבנותה בהתאם לצרכיו של כל בית ספר לאיזור המבוקש בארץ.**

עלויות:

שם הפעילות	מחיר	מתווה כללי ומה כולל המחיר
סמינר בן יומיים הכולל לינה, יום הכנה ויום סיכום בבית הספר	כ-350 ₪ לתלמיד ליום מסע.	סמינר בן יומיים הכולל לינה וכלכלה באכסניה, כניסה לשני מוזיאונים/ אתרים, מפגש עדות, היסעים ומדריך לקבוצה לכל אחד מהימים. בנוסף, יתקיימו יום הכנה ויום סיכום בבית הספר.
מסע בן שלושה ימים הכולל יום הכנה ויום סיכום בבית הספר		מסע בן שלושה ימים הכולל לינה וכלכלה באכסניה, כניסה לשני מוזיאונים/ אתרים, מפגשי עדות ומפגשים עם אנשי שיח, היסעים, אבטחה ורפואה כפי הנדרש, ומדריך לקבוצה לכל אחד מהימים. בנוסף, יתקיימו יום הכנה ויום סיכום בבית הספר.
מסע בן ארבעה ימים הכולל 1-2 ימי הכנה ויום סיכום בבית הספר		מסע בן ארבעה ימים הכולל לינה וכלכלה באכסניה, כניסה לשלושה מוזיאונים/ אתרים, מפגשי עדות ומפגשים עם אנשי שיח, היסעים, אבטחה ורפואה כפי הנדרש, ומדריך לקבוצה לכל אחד מהימים. בנוסף, יתקיימו 1-2 ימי הכנה ויום סיכום בבית הספר.

מרכז ההדרכה "המעורר" אחראי על ארגון הפנ הלוגיסטי במסע, כל העלויות כלולות בעלות הטיול:

- 1) רכז חינוכי-ארגוני
- 2) היסעים
- 3) אבטחה ורפואה
- 4) מזון וארוחות
- 5) לינה וכלכלה
- 6) אתרי מורשת/ מוזיאונים
- 7) הדרכה

*בכפוף לשינויי הנחיות בעקבות **מגיפת הקורונה**, אם כתוצאה משינוי בהנחיות משרד החינוך עלויות הפקת הפעילות ישתנו, ניתן יהיה לשנות את אופי הפעילות לפעילות מקוונת/ פעילות המתאימה להנחיות החדשות, או לבטלה.

*ביה"ס אחראי לפעול ע"פ חוזר מנכ"ל לטיולים ופעילות חוץ - בית ספרית, ובתוך כך על גביית התשלום מהתלמידים, שליחת טופס תיאום טיולים למוקד טבע וכל ההנחיות הנלוות ע"פ **חוזר מנכ"ל**.